

Jeigu matai, žiūrėk.
Jeigu žiūri, stebėk.

Iš Pamokymų knygos

Užsidegė geltona šviesa. Du automobiliai padidino greitį, kol neužsidegė raudona. Prie pėsčiųjų perėjos nušvito žalio žmogeliuko ženklas. Laukė žmonės nuėjo skersai gatvę, žengdami per baltas juostas, nudažytas ant juodo asfalto, tai visai nepanašu į zebra, bet jas vis tiek taip vadina. Vairuotojai nekantriai laikė pėdas ant sankabos, jų mašinos virpėjo pasirengusios, trūkčiodamos pirmyn atgal, tarsi nervingi žirgai, jaučiantys, kad tuoj tuoj kirs rimbas. Pėstieji jau perėjo gatvę, tačiau signalas, leidžiantis automobiliams judėti, vėluos kelias sekundes, kai kas mano, kad šis vėlavimas, padauginus jį iš tūkstančių šviesoforų ir nuolatinės tų trijų spalvų kaitos, yra viena rimčiausių priežasčių, sukeliančių eismo sangrūdas, arba kamščius, kaip dabar dažnai sakoma.

Pagaliau žalia šviesa užsidegė, automobiliai sparčiai pajudėjo, bet tuojau pasirodė, kad ne visi startavo vienodai. Vidurinėje juostoje pirma mašina stovėjo, tikriausiai koks mechaninis gedimas, atsipalaidavęs akceleratoriaus pedalas, pavarų svirtis įstrigusi, kas nors lūžo pakaboje, užsikirtę stabdžiai, elektros sistemos trikdys, o gal paprasčiausiai jam baigėsi kuras, ne pirmas kartas, kai šitaip nutinka. Kita pėsčiųjų grupė, besiburianti prie perėjos, mato, kaip stovinčios mašinos vairuotojas už stiklo mosikuoja rankomis, tuo tarpu kiti automobiliai už jo įnirtingai spaudžia garso signalus. Kai kurie vairuotojai jau išlipo, pasirengę nustumti užkliuvusią mašiną ten, kur ji netrukdyt eismui, jie piktai beldžia į uždarytus langus, žmogus viduje atsisuka į juos, pirma į vieną pusę, paskui į kitą, jis aiškiai kažką šaukia, sprendžiant iš jo judančios burnos, jis tartum kartoja vieną žodį, ne vieną, o du, kaip paaiškėja, kai kažkam pagaliau pavyksta atidaryti duris, Aš aklas.

Niekad nepasakytum. Iš pažiūros to žmogaus akys atrodo sveikos, raišelė šviesi, ryški, akies baltymas baltas ir lygus kaip porcelianas. Akys plačiai atmerktos, veide įsirėžę raukšlės, staiga susiraukę antakiai, visa tai, kaip kiekvienas gali matyti, reiškia, kad jis apimtas nerimo. Staigus judesys, ir viskas dingo už suspaustų žmogaus kumščių, tartum jis vis

dar mėgintų smegenyse išlaikyti paskutinį pagautą vaizdą, apskritą raudoną šviesoforo lempą. Aš aklas, aš aklas, kartojo jis, apimtas nevilties, kai žmonių padedamas lipo iš mašinos, o nuo besikaupiančių ašarų akys, jo žodžiais, negyvos, švietė dar labiau. Taip kartais būna, šitai praeis, matysi, kai kada tai nuo nervų, pasakė viena moteris. Šviesos jau pasikeitė dar kartą, prie būrelio sustojo keletas smalsių praivių, tolėliau buvę vairuotojai piktinosi dėl, jų manymu, įprasto susidūrimo, koks sudužęs žibintas, įlenktas sparnas, nieko, kas pateisintų tokią sumaištį, Kvieskit policiją, šaukė jie, ir patraukite tą seną laužą nuo kelio. Aklas žmogus maldavo, Prašau, kas nors palydėkite mane namo. Moteris, kalbėjusi apie nervus, laikėsi nuomonės, kad reikėtų iškviešti greitąją pagalbą, kuri nugabentų vargšą žmogų į ligoninę, tačiau akklasis nenorėjo nė girdėti, tai visiškai nereikalinga, jis tenorėjo, kad kas nors palydėtų iki namų durų, kur jis gyvena. Tai visai čia pat, padarytumėt man didžiausią paslaugą. O kaip mašina, kažkas paklausė. Kitas balsas atsiliepė, Raktas spynelėje, užvažiuokite ant šaligatvio. Nereikia, įsikišo trečias balsas, aš pasirūpinsiu mašina ir nuvešiu šį žmogų namo. Pasigirdo pritiriamas murmesys. Aklas vyras pasijuto imamas už parankės, Eime, eime su manim, kalbėjo tas pat balsas. Pasodino jį į keleivio sėdynę priekyje ir užsegė saugos diržą. Nieko nematau, nieko nematau, murmėjo jis tebeverkdamas. Pasakykit, kur gyvenat, paprašė jo vyras. Pro langus spoksojo godūs veidai, ištroškę naujienų. Aklas žmogus pakėlė prie akių rankas, pamosikavo, Nieko, tarsi būčiau atsidūręs rūke ar įkritęs į pieno jūrą. Bet aklumas ne toks, tarė antrasis, sako, kad aklumas juodas, Na, man viskas balta, Ta moterėlė gal buvo teisi, gal tai susiję su nervais, nervai – tikras velnias, Man nereik šito aiškinti, tai nelaimė, taip, nelaimė, Prašom pasakyti, kur gyvenat, ir tuo pat metu pasigirdo įjungto variklio garsas. Akklasis užsikirsdamas, tarsi netekus regėjimo būtų susilpnėjusi ir atmintis, pasakė adresą, paskui tarė, Nežinau, kaip jums atsidėkoti, ant- rasis atsiliepė, Tiek to, menkniekis, šiandien jūsų eilė, rytoj bus mano,

niekada negali žinoti, kas mūsų laukia, Jūs teisus, kas būtų galėjęs pagalvoti, kai išėjau iš namų šį rytą, kad tuoj nutiks kažkas baisaus. Jam buvo keista, kad jie vis dar stovi, Kodėl mes nejudam, paklausė, Raudona šviesa, atsakė kitas, A, pasakė akklasis ir vėl pravirko. Nuo šiol jis jau nebežinos, kada dega raudona šviesa.

Kaip akklasis ir sakė, jo namai buvo netoliese. Tačiau ant šaligatvių visur buvo prigrūsta mašinų, jie nerado vietos pastatyti saviškei, ir teko ieškoti tuščio tarpo šalutinėse gatvėse. Ten šaligatvis buvo toks siauras, kad keleivio durys atsidurtų vos per sprindį nuo sienos, todėl akklasis, kad nereiktų ropštis nuo vienos sėdynės ant kitos, sprautis pro stabdį ir vairą, turėjo išlipti pirmas. Paliktas vidury gatvės, jausdamas, kaip žemė slysta iš po kojų, jis mėgino slopinti gerklę gniaužiantį panikos jausmą. Nervingai, tarsi plauktų toje pieno jūroje, kaip ją pats pavadinu, mosavo rankomis sau priešais veidą, bet kai burna jau žiojosi šauktis pagalbos, paskutinę akimirką pajuto ano ranką, švelniai imančią už parankės, Nusiraminkit, palydėsiu jus. Jie žengė labai lėtai, bijodami pargriūti, aklas žmogus vilko kojas, dėl to vis klupo ant nelygaus grindinio, Kantrybės, jau beveik atėjome, murmėjo kitas, o dar po kelių žingsnių paklausė, Ar yra kas namie, kad galėtų jumis pasirūpinti, akklasis atsakė, Nežinau, žmona dar nebus grįžusi iš darbo, šiandien taip atsitiko, kad aš išėjau anksčiau ir štai kas nutiko. Matysit, tai nieko rimta, niekada negirdėjau, kad kas nors apaktų iš niekur nieko, Ir tik pamanykit, aš dažnai girdavausi, kad nenešioju akinių, kad jų man nereikia, Na, matot kaip. Jie atėjo prie namo durų, dvi šalia gyvenančios moterys smalsiai stebėjo šią sceną, štai eina už parankės vedamas kaimynas, bet nė vienai nekilo mintis paklausti, Gal kas įkrito jums į akį, joms nekilo tokia mintis, o jis nebūtų pajėgęs atsakyti, Taip, pieno jūra. Namo vestibulyje aklas vyras tarė, Labai ačiū, atleiskit už visą tą vargą, kurį dėl manęs patyrėte, dabar jau galiu pats susidoroti. Ką jūs, pakilsiu kartu su jumis, man būtų neramu, jeigu čia jus palikčiau. Jie šiaip ne taip įėjo į siaurą

liftą, Kuriame aukšte gyvenate, Trečiame, negaliu apsaityti, kaip esu jums dėkingas, Nedėkokite man, šiandien jūs, Taip, jūs teisus, rytoj gal būsite jūs. Liftas sustojo, jie žengė į laiptų aikštelę, Ar norėtumėt, kad padėčiau atrakinti duris, Ačiū, manau, susitvarkysiu pats. Išsitraukė iš kišenės raktų ryšulėlį, perbraukė kiekvieną per karpytąją pusę, pasakė, Turėtų būti šitas, ir čiupdamas rakto skylutę kairės rankos pirštų galais pamėgino atrakinti duris. Čia ne tas, Leiskit man pažiūrėti, padėsiu jums. Durys atsivėrė trečiu mėginimu. Tada aklasis šūktelėjo vidun, Ar esi, niekas neatsiliepė, ir jis tarė, Kaip ir sakiau, ji dar negrįžusi. Ištiesęs rankas, jis apgraibomis paėjęjo koridoriumi, po to atsargiai grįžo, atsisukęs į tą pusę, kur, jo manymu, buvo antrasis. Kaip galėčiau jums atsidėkoti, paklausė jis, Tik atlikau savo pareigą, atsakė gerasis samarietis, nereikia man dėkoti, ir pridūrė, Gal padėti jums įsitaisyti ir palaikyti kompaniją, kol pareis jūsų žmona. Toks rūpestingumas aklajam staiga pasirodė įtartinas, aišku, jis nekviestų užėti visiškai nepažįstamo žmogaus, kuris, be kita ko, gal šią akimirką planuoja, kaip parblokšti vargšą aklą žmogų, surišti ir užkimšti jam burną, o tada čiupti ką nors vertinga. Nebūtina, prašom nesivarginti, pasakė jis, man viskas gerai, ir lėtai uždarydamas duris kartojo, Nebūtina, nebūtina.

Išgirdęs nusileidžiančio lifto garsą, jis su palengvėjimu atsiduso. Mechanišku judesiu, užmiršęs savo būseną, atitraukė durų akutės dangtelį ir pažvelgė laukan. Atrodė, kad kitoje pusėje balta siena. Jautė, kaip prie jo antakio prisiliečia metalinis rėmelis, blakstienos perbraukia per mažytį lęšį, tačiau jis nieko ten nemato, viską dengia neperžvelgiama baltuma. Žinojo esąs savo namuose, atpažino jų kvapą, aplinką, tylą, galėjo atskirti baldus ir daiktus tiesiog liesdamas, švelniai braukdamas per juos pirštais, bet tuo pat metu viskas tarsi jau liejosi į kažkokią keistą dimensiją, kur nėra krypties ar vietos orientyrų, šiaurės ir pietų, nėra žemiau ar aukščiau. Kaip ir daugelis, vaikystėje jis dažnai žaisdavo neregį ir po penkių minučių užmerktomis akimis padarydavo išvadą,

kad aklumą, nors tai, be jokios abejonės, baisi negalia, įmanoma kažkaip išverti, jeigu nelaimingoji auka dar pakankamai atsimena ne vien spalvas, bet ir formas bei plokštumas, paviršius ir kontūrus, žinoma, su sąlyga, kad žmogus negimė aklas. Jis net kadaise galvojo, kad tamsa, kurioje gyvena aklieji, ne kas kita, o tiesiog šviesos nebuvimas, kad tai, ką vadiname aklumu, yra tarsi kokio uždanga, paprasčiausiai užklojanti būtybes ir daiktus, ir šie lieka, kokie buvę, po ta juoda skraiste. Dabar buvo priešingai, štai jis panardintas į baltumą, tokią vaiskią, tokią visa apimančią, kad ji ne vien paslepia, bet greičiau praryja, ir ne tik spalvas, bet ir pačius daiktus ir būtybes, ir viskas tampa dvigubai nematoma.

Pajudėjęs svetainės link, nors ėjo labai atsargiai, nedrąsiai braukdamas ranka per sieną ir nesitikėdamas jokių kliūčių, vis dėlto nuvertė ant grindų ir sukulė vazą su gėlėmis. Jis turbūt pamiršo apie tą vazą, o gal žmona ją ten pastatė išeidama į darbą, ketindama vėliau surasti tinkamesnę vietą. Jis pasilenkė patikrinti, koks nuostolis. Vanduo išsiliejo ant vaškuotų grindų. Pamėgino surinkti gėles, bet nepagalvojo apie duženas, viena ilga aštri šukė smigo į pirštą, ir iš skausmo, iš beviltiškumo vaikiškos ašaros užliejo akis, visiškai aklas nuo baltumos jo paties bute, kur, artėjant vakarui, jau darėsi tamsu. Tebespausdamas glėbyje gėles ir jausdamas, kaip ranka sruvena kraujas, jis pasilenkė ištraukti nosinės iš kišenės ir kaip mokėdamas apsvyniojo pirštą. Tada grabaliodamas aplinkui, klupdamas, apeidamas baldus, atsargiai statydamas kojas, kad neužkliūtų už kilimų, pasiekė sofą, ant kurios su žmona žiūrėdavo televizorių. Atsisėdo, pasidėjo gėles ant kelių ir kuo atsargiausiai nuvyniojo nosinę. Kraujas, kuris liečiant atrodė lipnus, jį išgąsdino, pagalvojo, kad tikriausiai todėl, jog negali matyti, kraujas virto klampia mase be spalvos, kažkuo svetimu ir vis dėlto priklausančiu jam, tarsi tai būtų kokio tyčia sukelta grėsmė. Labai lėtai, švelniai liesdamas sveikąją ranka, mėgino apčiuopti aštrią tarsi mažytis durklas šukę ir, suspaudęs nykščio ir smiliaus nagus, sugebėjo ją visą ištraukti. Dar sykį apvyniojo sužeistą

pirštą nosine, šį kartą standžiai, kad kraujavimas liautųsi, ir atsilošė ant sofos pasidavęs ir išsekęs. Po minutės jo kūną keistai apleido jėgos, kaip nutinka, kai organizmas atsisako veikti išgaščio ir nevilties akimirka, nors natūrali logika diktuoja, kad turėtum būti budrus ir įsitempęs, ir jį užgulė tarytum nuovargis, labiau snaudulys nei miegas, bet gan gilus. Jis ėmė sapnuoti, kad kaip vaikas žaidžia Jeigu būčiau aklas, sapnavo, kad vis užmerkia ir atmerkia akis, ir kiekvieną kartą, tarsi grįždamas iš kelionės, randa visas gerai pažįstamo pasaulio formas ir spalvas jo laukiančias, aiškias ir nepasikeitusias. Šis tikrumas ramino, tačiau už jo tarsi dūlavo maudžianti abejonė, kad tai turbūt apgaulingas sapnas, toks, iš kurio teks anksčiau ar vėliau pabusti, ir tuo momentu nežinoti, kokia tikrovė jo laukia. Vėliau, jei šis žodis tinka kalbant apie snaudulį, trukušį vos kelias sekundes, jau būdamas tos pusiau budrios būsenos, kuri parengia žmogų atsibusti, jis rimtai mąstė, kad neprotinga pasilikti šitaip neapsisprendus, ar turiu pabusti, ar neturiu pabusti, ar turiu pabusti, ar neturiu pabusti, visada ateina akimirka, kai pasirinkimo nebelieka, reikia rizikuoti, Ką aš čia veikiu su šitom gėlėm ant kelių ir užsimerkęs, tarsi bijočiau praverti akis, Ką tu čia veiki, miegi su šitom gėlėm ant kelių, klausė jo žmona.

Atsakymo ji nelaukė. Demonstratyviai ėmė rinkti vazos šukes ir šluostyti grindis, vis murmedama ir nė nesistengdama slėpti savo susierzinimo, Galėjai iššluostyt tą balą, užuot čia drybsojęs, tarsi su tavim tai nesusiję. Jis nieko neatsakė, saugodamas akis po kietai sumerktais vokais, staiga susijaudinęs nuo minties, O jeigu atmerkčiau akis ir praregėčiau, paklausė pats savęs, apimtas nerimastingos vilties. Moteris priėjo arčiau, pastebėjo kruviną nosinę, jos apmaudas akimirksniu dingo, Vargšeli, kaip čia nutiko, paklausė su užuojauta, atvyniodama savadarbį tvarstį. Tada jis iš visų jėgų panoro išvysti ją, klūpančią čia pat, prie jo kojų, žinojo, kad ji ten, ir tada, būdamas tikras, kad jos nepamatys, atsimerkė, Tai pagaliau nubudai, mano miegaliau, pasakė ji šypsodamasi. Minutėlę

buvo tylu, ir jis tarė, Aš esu aklas, Aš tavęs nematau. Moteris neteko kantrybės, Liaukis žaidęs kvailus žaidimus, yra dalykų, su kuriais nederu juokauti, Kaip norėčiau, kad tai būtų pokštas, bet taip jau yra, aš iš tiesų aklas, aš nieko nematau. Prašau, negąsdink manęs, pažvelk į mane, štai aš čia, šviesa uždegta, Žinau, kad tu ten esi, girdžiu tave, liečiu tave, įsivaizduoju, kad uždegei šviesą, bet aš esu aklas. Ji pravirko, apsikabino jį, Tai netiesa, pasakyk man, kad tai netiesa. Gėlės nuslydo ant grindų, per sukruvintą nosinę iš sužeisto piršto vėl ėmė sunktis kraujas, jis tarsį norėjo pasakyti kitais žodžiais, Jei tik tokia būtų bėda, sumurmėjo, Aš viską matau baltai, ir liūdnam šyptelėjo. Moteris atsisėdo šalia, stipriai jį apkabino, švelniai pabučiavo į kaktą, į veidą, minkštai prisilietė prie akių, Pamatysi, tai praeis, tu niekuo nesirgai, niekas neapanka per minutę, Galbūt, Papasakok, kaip tai įvyko, ką jautei, kur, kada, ne, dar ne, palauk, visų pirma reikia paskambinti gydytojui, akių specialistui, gal žinai kokį nors, Bijau, kad ne, mes nė vienas nenešiojame akinių, O jei nuvežčiau tave į ligoninę, Vargu ar yra kokia skubi pagalba akims, kurios nemato, Tu teisus, geriau reikia kreiptis tiesiai į gydytoją, paieškosiu telefonų knygoje gydytojo, dirbančio kur nors netoli. Ji atsistojo vis tebeklausinėdama, Ar pastebi kokį skirtumą, Ne, atsakė jis, Žiūrėk, dabar užgesinsiu šviesą, pasakyk man, Nieko, Kaip tai nieko, Nieko, man visą laiką vienodai balta, tarsį nebūtų nakties.

Jis girdėjo, kaip žmona greitai verčia telefonų knygos lapus, šniurkščiodama, kad sulaukytų ašaras, ir dūšaudama, pagaliau pratarė, Šitas tiks, tikėkimės, kad jis galės mus priimti. Ji surinko numerį, pasiteiravo, ar tai gydytojo kabinetas, ar gydytojas yra, ar ji galėtų su juo pasikalbėti, Ne, daktaras manęs nepažįsta, reikalas nepaprastai skubus, taip, prašau, suprantu, tuomet aš jums viską paaiškinsiu, bet maldauju skubiai perduokit daktarui, reikalas toks, kad mano vyras staiga apako, taip, taip, visiškai staiga, ne, ne, jis nėra daktaro pacientas, mano vyras nenešioja akinių ir niekada jų nenešiojo, taip, jo regėjimas puikus, kaip ir mano, aš

taip pat labai gerai matau, ak, labai ačiū, palauksiu, palauksiu, taip, daktare, taip, staiga, jis sako, kad mato vien baltumą, visiškai nesuprantu, kas atsitiko, neturėjau kada jo paklausti, grįžau namo ir radau jį tokios būklės, ar norėtumėt, kad jį pakviesčiau, ak, aš labai jums dėkinga, daktare, mes tučtuojau atvažiuosime, tučtuojau. Akklasis atsikėlė, Palauk, pasakė žmona, pirmiausia duok, sutvarkysiu tą pirštą, ji kelioms akimirkoms išėjo, grįžo su vienu buteliuku peroksido, kitu merbromino, atsinešė vatos ir dėžutę pleistrų. Valydama žaizdą paklausė, Kur palikai mašiną, ir staiga atsitokėjo, Bet šitoks juk negalėjai vairuoti, o gal jau buvai namie, kai, Ne, tai nutiko gatvėj, kai stovėjau priešais raudoną šviesą, kažkoks žmogus parvežė mane namo, mašina liko gretimoj gatvėj, Gerai, eime žemyn, palauksi prie durų, kol privažiuosiu, kur padėjai raktelius, Nežinau, jis jų man taip ir neatidavė, Kas jis, Tas žmogus, kur mane parvežė namo, tas vyras, Jis bus juos kur nors padėjęs, aš apsižiūrėsiu, Nėra prasmės ieškoti, jis nebuvo užėjęs į butą, Bet tie rakteliai turi kažkur būti, Tikriausiai jis pamiršo, įsimetė į kišenę ir netyčia išsinešė, Tik to mums ir betrukė, Paimk savo raktelius, po to išsiaiškinsim, Gerai, einam, laikykis mano rankos. Akklasis tarė, Jeigu turėsiu likti toks kaip dabar, tai geriau mirčiau, Prašau, nekalbėk niekų, ir taip gana mums nelaimių, Juk aš esu akklas, ne tu, net neįsivaizduoji, ką tai reiškia, Gydytojas tave išgydys, pamatysi, Pamatysiu.

Jie išėjo. Apačioje, vestibulyje, žmona uždegė šviesą ir pašnibždėjo jam į ausį, Lauk manęs čia, jeigu pasirodytų kas iš kaimynų, kalbėk su jais kaip visada, sakyk, kad lauki manęs, niekas, į tave pažiūrėjęs, net neįtars, kad nematai, nėra čia ko visiems pasakoti, Taip, bet neužtruk ilgai. Žmona išskubėjo. Jokie kaimynai nesirodė. Akklasis iš patirties žinojo, kad laiptinė bus apšviesta tol, kol jis girdi automatinio jungiklio mechanizmo garsą, todėl kai tik šis nutildavo, vis paspausdavo mygtuką. Šviesa, ta šviesa jam transformavosi į triukšmą. Jis negalėjo suprasti, kodėl žmona taip ilgai negrįžta, gatvė buvo visai šalia, gal aštuoniasdešimt

ar šimtas metrų, Jeigu dar delsime, gydytojas išeis, pagalvojo pats sau. Jis nepajėgė sulaukyti mechaniško judesio, pakėlė kairį riešą ir nuleido akis žemyn, norėdamas pažiūrėti į savo laikrodį. Suspaudė lūpas tarsi nuo staigaus skausmo ir pajuto didžiulį dėkingumą, kad šalia nėra jokių kaimynų, nes jei kas tą akimirką būtų jį užkalbinęs, jis būtų apsipylęs ašaromis. Gatvėje sustojo automobilis. Pagaliau, pagalvojo jis, bet tuoj jo burzgimas jam pasirodė keistas, Tai dyzelinis variklis, tikriausiai taksi, tarė jis ir dar sykį paspaudė jungiklį. Grįžo žmona, prislėgta ir sutrikusi, Tas tavo gerasis samarietis, gailestingoji siela, pavogė mašiną, Negali būti, gal tu blogai žiūrėjai, Aišku, gerai žiūrėjau, aš juk ne akla, paskutiniai žodžiai išsprūdo netyčia, Tu sakei, mašina gretimoje gatvėje, ji tuoj pat pasitaisė, bet jos ten nėra, nebent paliko ją kokioje kitoje gatvėje, Ne ne, esu tikras, ji liko toje gatvėje, Na, tada ji dingo, Reiškia, rakteliai, Jis pasinaudojo tavo nelaimė ir sutrikimu ir apvogė mus, Tik pagalvok, nenorėjau, kad jis eitų į butą, bijojau, o juk jei būtų sėdėjęs su manimi, kol tu pareisi, tai nebūtų pavogęs mūsų mašinos, Eime, taksi mūsų laukia, prisiekiu, atiduočiau metus iš savo gyvenimo, kad pamatyčiau, kaip tas niekšas irgi apanka, Nekalbėk taip garsiai, Ir tegu kas nors apiplėšia jį, atima visa, ką jis turi, Gal jis dar pasirodys, A, tai tu manai, jog jis rytoj pasibels į duris ir pareikš, kad viskas per išsiblaškęmą, kad atsiprašo ir nori pasiteirauti, ar geriau jautiesi.

Jie tylėjo iki pat gydytojo priimamojo. Ji mėgino negalvoti apie pavogtą mašiną, meiliai spaudė vyro rankas savosiose, o jis sėdėjo nuleidęs galvą, kad vairuotojas nematytų jo akių per galinį veidrodėlį, ir nesiliovė svarstęs, kaip galėjo taip įvykti, kad tokia siaubinga tragedija ištiko kaip tik jį, Kodėl aš. Vos taksi sustodavo, jis išgirdavo gatvės eismo ūžesį, keistą garsų triukšmą, taip dažnai atsitinka, kai dar miegame, o išorės garsai jau skverbiasi per nesąmoningumo apklotą, į kurią esame įvynioti kaip į baltą paklodę. Kaip balta paklodė. Jis papurtė galvą ir atsiduso, žmona švelniai paglostė jam skruostą, tarsi sakytų, Būk ramus, aš čia, ir

jis padėjo galvą jai ant peties nesirūpindamas, ką pagalvos vairuotojas, Jei būtum mano padėtyje, daugiau nebegalėtum vairuoti, atėjo į galvą vaikiška mintis, nesuvokdamas tos pastabos absurdiškumo, jis pasveikino save, paskendusį neviltyje, kad vis dar geba suformuluoti racionalų teiginį. Išlipo iš taksi nežymiai padedamas žmonos, atrodė ramus, tačiau įeidamas į priimamąjį, kur turėjo sužinoti savo likimą, virpančiu šnabždesiu paklausė, Koks aš būsiu, kai iš čia išeisiu, ir papurtė galvą, tarsi būtų praradęs visas viltis.

Žmona registratorei pasakė, kad tai ji skambino prieš pusvalandį dėl savo vyro aklumo, ši nuvedė juos į nedidelį kambarėlį, kur laukė kiti pacientai. Čia sėdėjo senas vyras su juodu raiščiu ant vienos akies, berniukas, iš pažiūros žvairas, su juo buvo moteris, tikriausiai jo motina, mergina tamsiais akiniais, dar pora žmonių be kokių ryškesnių savybių, bet nė vienas nebuvo aklas, aklieji neina konsultuotis pas oftalmologus. Moteris nuvedė savo vyrą prie tuščios kėdės, o kadangi visos kitos kėdės buvo užimtos, liko stovėti šalia, Turėsime palaukti, pašnibždėjo jam į ausį. Jis tai jau suprato, girdėjo laukiamajame sėdinčių žmonių balsus, dabar jį kamavo kitas rūpestis, atrodė, kad kuo vėliau gydytojas jį apžiūrės, tuo sunkesnis ir galop net nebepagydomas taps jo aklumas. Jis nerimastingai pasimuistė ant kėdės, jau ketino pasidalyti savo baime su žmona, tačiau kaip tik atsivėrė durys ir seselė tarė, Prašyčiau judu užėiti, paskui pasisuko į kitus pacientus, Taip nurodė daktaras, šis vyras yra skubus atvejis. Žvairo berniuko motina ėmė protestuoti, esą jos teisė yra vis dėlto jos teisė, ji buvo pirma ir laukia daugiau nei valandą. Kiti pacientai jai negarsiai pritarė, bet visi, net ir pati moteris, suprato, kad neprotinga toliau skųstis, jeigu daktaras išsižeis už įžūlumą, gali tekti laukti dar ilgiau, su tuo ne kartą jau buvo susidūrę. Senyvas vyriškis su raiščiu ant akies buvo kilnus, Tegu vargšelis eina pirmas, jam kur kas blogiau negu mums. Akklasis jo neišgirdo, jie jau žengė į gydytojo kabinetą ir žmona kalbėjo, Labai ačiū, daktare, žinote, mano

vyras, ir, ištarusi šiuos žodžius, nutilo, nes, atvirai kalbant, nežinojo, kas iš tiesų įvyko, tik žinojo, kad jos vyras aklas, o jų automobilis pavogtas. Gydytojas tarė, Prašom sėstis, ir pats padėjo pacientui rasti kėdę, tada, palietęs jo ranką, kreipėsi tiesiai į jį, Na štai, papasakokit man, kas negerai. Aklas vyras pasakė, kad sėdėjo automobilyje laukdamas, kol užsidegs žalia šviesa, ir staiga liovėsi ką nors matyti, kad keletas žmonių prie jo pripuolė padėti, kad pagyvenusi, sprendžiant iš balso, moteris kalbėjo, jog tai tikriausiai dėl nervų, o vienas žmogus palydėjo jį namo, nes pats nebūtų parėjęs, Aš matau viską balta, daktare. Apie pavogtą automobilį neužsiminė.

Gydytojas paklausė, Ar yra kada anksčiau šitaip buvę, turiu galvoje, taip kaip dabar, ar kas nors panašaus, Ne, daktare, aš net akinių nenešioju. Ir, sakote, tai įvyko staiga, Taip, daktare, Tarsi šviesa užgeso, Labiau tarsi šviesa užsidegė, Ar per pastarąsias kelias dienas nepastebėjote, kad kaip nors keistūsi jūsų regėjimas, Ne, daktare, Ar būta aklumo atvejų jūsų šeimoje, Tarp tų giminaičių, kuriuos pažįstu ar girdėjau apie juos kalbant, nėra, Ar sergate diabetu, Ne, daktare, Sifiliu, Ne, daktare. Ar jums nėra padidėjęs arterinis ar smegenų kraujospūdis, Dėl smegenų nesu tikras, o to kito tikrai nėra, darbe mus reguliariai tikrina, Ar nepatyrėte stipraus smūgio į galvą šiandien ar vakar, Ne, daktare, Kiek jums metų, Trisdešimt aštuoneri, Gerai, apžiūrėkime jūsų akis. Akklasis plačiai atsimerkė, kad apžiūra būtų lengvesnė, bet gydytojas paėmė jį už rankos ir įtaisė prie aparato, kurį žmogus su lakesne vaizduote lengvai galėtų palaikyti nauju klausyklos modeliu, kai akys pakeičia žodžius ir nuodėmklausys žvelgia tiesiai į nuodėmingojo sielą, Įremkite smakrą štai čia, tarė gydytojas, būkite atsimerkęs ir nejudėkite. Moteris priėjo arčiau prie vyro, uždėjo ranką jam ant peties ir pasakė, Viskas bus gerai, pamatysi. Gydytojas pakėlė ir nuleido lęšių sistemą savo pusėje, pasukiojo labai smulkaus sriegio rankenėles ir pradėjo tyrimą. Ragenoje nerado nieko, akies baltyme nieko, rainelėje nieko, tinklainėje nieko,

lęšiuke nieko, geltonojoje dėmėje nieko, regos nerve nieko, visiškai niekur nieko. Stumtelėjo į šalį aparatą, pasitrynė akis ir nieko nesakydamas pradėjo tyrimą iš naujo, o kai baigė, jo veidas atrodė suglumęs, Nerandu jokių sutrikimų, jūsų akys visiškai sveikos. Moteris sudėjo rankas, gestu reikšdama laimę, ir šūktelėjo, Ar nesakiau, ar nesakiau, kad viskas išsispres. Nekreipdamas į ją dėmesio, aklasis paklausė, Ar galiu patraukti smakrą, daktare, Žinoma, atsiprašau, Jeigu mano akys visiškai sveikos, kaip sakote, kodėl esu aklas, Šiuo metu negaliu pasakyti, turėsim atlikti išsamesnius tyrimus, echoskopiją, encefalogramą. Kaip manote, gal tai gali būti susiję su smegenimis, Tokia tikimybė yra, tačiau abejoju. Vis dėlto sakote, kad nematot nieko bloga mano akyse, Taip, tai tiesa, nieko nematau, Nesuprantu, Noriu pasakyti, kad faktiškai, jei esate aklas, jūsų aklumo šiuo metu neįmanoma paaiškinti, Abejojate, ar aš aklas, Ne, jokiū būdu, problema ta, kad jūsų atvejis labai neįprastas, aš pats per visus savo praktikos metus niekada nesusidūriau su kuo nors panašiu, ir, drįščiau teigti, per visą oftalmologijos istoriją negirdėtas atvejis, Kaip manote, ar tai pagydoma, Iš esmės, kadangi nerandu jokių sutrikimų ar įgimtų ydų, mano atsakymas turėtų būti teigiamas, Tačiau, matyt, jis nėra teigiamas, Tik iš atsargumo, tik todėl, kad nenoriu teikti vilčių, kurios gali pasirodyti nepagrįstos, Suprantu, Tokia dabar padėtis, Ar turėčiau atlikti kokias procedūras, gerti vaistus ir panašiai, Šiuo metu nenorėčiau ko nors skirti, nesinori vaistų skirti aklai, Tai labai taklus pasakymas, pažymėjo aklasis. Gydytojas apsimetė neišgirdęs, atsikėlė nuo sukamosios kėdės, ant kurios sėdėjo atlikdamas tyrimą, ir stovėdamas išrašė siuntimą, jo nuomone, reikalingiems tyrimams. Padavė popieriaus lapą žmonai, Štai, paimkite, ponია, ir ateikite su vyru vėl, kai turėsite rezultatus, o jeigu tuo tarpu pastebėsite kokį nors pokytį, paskambinkit man, Kiek mes jums skolingi, daktare, Sumokėkite registratūroje, seselei. Jis palydėjo juos iki durų, sumurmėjo kelis palaikančius žodžius, Bus matyt, bus matyt, svarbiausia neprarasti vilties, vos pasiliko

vienas, jis pasuko į nedidelį vonios kambarį šalia priimamojo ir valandėlę žiūrėjo į veidrodį, Kas tai galėtų būti, murmėjo. Paskui grįžo į priimamąjį, šūktelėjo seselei, Kvieskite kitą pacientą.

Tą naktį akklasis sapnavo, kad jis aklas.